

جرائم قاچاق مواد مخدر در رویه دادگاهها

توحیدزینالی

وکیل پایه یک دادگستری

فهرست جزئی

مقدمه	۷
معرفی جرائم قاچاق مواد مخدر	۹
جرائم مواد مخدر در آرای دیوان عالی کشور	۳۵
جرائم قاچاق مواد مخدر در آراء دادگاهها	۱۰۷
جرائم قاچاق مواد مخدر در نشستهای قضائی	۱۱۵
جرائم قاچاق مواد مخدر در نظریات مشورتی	۱۴۷
جرائم قاچاق مواد مخدر در قوانین و مقررات	۱۹۱
منابع و مآخذ	۲۳۷

فهرست کلی

معرفی جرائم قاچاق مواد مخدر	۹
مبحث اول: روند عملی رسیدگی به جرم در دادسرا و دادگاه	۱۱
معرفی جرائم قاچاق مواد مخدر	۱۷
مبحث اول: ارکان تشکیل دهنده جرائم قاچاق مواد مخدر	۱۸
مبحث دوم: احکام ویژه در رابطه با جرائم مواد مخدر	۳۲
مبحث سوم: تشریفات رسیدگی به جرائم مواد مخدر	۳۳
جرائم مواد مخدر در آرای دیوان عالی کشور	۳۵
مبحث اول: آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور	۳۷
۱. رسیدگی به جرائم مربوط به مواد مخدر قبل از تصویب و انتشار فهرست موضوع ماده اول قانون اصلاح منع کشت خشخاش	۳۷
۲. مجازات مخفی کننده مواد مخدر	۳۹
۳. مجازات ورود مخفیانه حشیش و به مقدار زائد بر مصرف شخص به کشور	۴۴
۴. عدم شمول قانون تشدید مجازات مرتکبین قاچاق به شیره تریاک	۵۵
۵. مجازات معتادان ولگرد	۶۱
۶. صلاحیت دادسراها و دادگاههای انقلاب در رسیدگی به اتهام نگهداری و حمل و اخفاء اسلحه غیرمجاز	۶۳
۷. تفکیک صلاحیت دادگاههای انقلاب اسلامی و دادگاههای کیفری عمومی در موارد تعدد جرم	۶۹
۸. مرجع صالح برای رسیدگی به جرائم اشخاص کمتر از ۱۸ سال تمام	۷۳
۹. ماده ۵ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب اسلامی	۷۷

۱۰. وراثت مأخوذه در قبال مرخصی محکومین زندانی و دستور ضبط آن به لحاظ عدم مراجعت به موقع زندانی	۸۵
مبحث دوم: آراء شعب دیوان عالی کشور	۹۱
۱. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم مربوط به مواد مخدر بالغین زیر ۱۸ سال	۹۱
۲. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم حمل مواد مخدر	۹۳
۳. دادگاه صالح در رسیدگی به اعتراض نسبت به قرار بازداشت موقت	۹۵
۴. رسیدگی به جرائم افراد کمتر از ۱۸ سال تمام در محاکم ویژه اطفال صورت می گیرد.	۹۷
۵. در رسیدگی به اتهام سرقت مسلحانه مواد مخدر توسط سرباز وظیفه دادگاه نظامی صلاحیت رسیدگی دارد.	۹۹
۶. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم حمل و نگهداری مواد روان گردان	۱۰۱
۷. مرجع صالح قضائی در رسیدگی به جرم فروش غیرمجاز متادون	۱۰۳
جرائم قاچاق مواد مخدر در آراء دادگاهها	۱۰۷
۱. قطعیت حکم در جرم حمل و نگهداری مواد مخدر	۱۰۹
۲. بردن به کمپ ترک اعتیاد با توسل به زور	۱۱۰
جرائم قاچاق مواد مخدر در نشستهای قضائی	۱۱۵
۱. مسئولیت کیفری فرد در حالت اعتیاد شدید به مواد مخدر	۱۱۷
۲. شمول قاچاق سلاح و مهمات و مواد مخدر در ماده ۱۶ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۱۹۱۳۱۲	۱۱۹
۳. برداشت مواد مخدر مکشوفه به وسیله کارمند دادگستری	۱۲۰
۴. عبارت «تکرار جرم» ذیل ماده ۱۶ قانون اصلاح مبارزه با مواد مخدر و مجازات اعتیاد مجدد	۱۲۲
۵. مجازات حمل نیم کیلوگرم تریاک و فروش به همان میزان	۱۲۳
۸. اعمال تخفیف در جرائم مواد مخدر	۱۲۴
۹. شمول ماده ۱۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر	۱۲۵
۱۰. نحوه تفهیم اتهام به متهمان اعتیاد به مواد مخدر	۱۲۶
۱۱. نحوه اجرای ماده ۶ قانون اصلاح مبارزه با مواد مخدر	۱۲۷
۱۲. شمول ماده ۳۱ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و ... راجع به محکومانی که در زندان های بسته نگهداری می شوند.	۱۲۸
۱۳. مالیت داشتن مواد مخدر	۱۳۰
۱۴. شرط تحقق جرم خرید، فروش و حمل مواد مخدر	۱۳۱
۱۵. قطعی بودن حکم به ضبط اموال و اشیا در قانون مبارزه با مواد مخدر	۱۳۳
۱۶. جنبه جزایی تزریق آمپول های ترک اعتیاد	۱۳۴
۱۷. عنوان ماری جوانا در دسته بندی مواد مخدر	۱۳۵

۱۳۵	۱.۸. حمل و نگهداری هر نوع ادوات مواد مخدر
۱۳۶	۱.۹. تخفیف مجازات در مورد مواد مخدر
۱۳۷	۲.۰. تخفیف در جرائم مواد مخدر
۱۳۸	۲.۱. ادعای مالکیت ثالث نسبت به خودروی توقیف شده در جرائم مواد مخدر
۱۳۹	۲.۲. تعیین مجازات برای حداقل مواد مخدر در بندهای مادتين ۵ و ۸ قانون مبارزه با مواد مخدر
۱۴۰	۲.۳. اعتراض ثالث در توقیف اتومبیل در جرائم مواد مخدر
۱۴۰	۲.۴. عنوان مجرمانه حمل مواد جهت فروش
۱۴۱	۲.۵. جرائم مواد مخدر به عنوان مصداق جرائم سازمان یافته
۱۴۲	۲.۶. ديه معتادين به مواد مخدر نامناسب
۱۴۳	۲.۷. حمل مواد مخدر به میزان متعارف و جهت مصرف شخصی توسط فرد معتاد
۱۴۴	۲.۸. مرجع صالح رسیدگی به نگهداری روان گردان
۱۴۷	جرائم قاچاق مواد مخدر در نظریات مشورتی
۱۴۹	۱. صدور پروانه کسب برای شخص معتاد
۱۴۹	۲. تعلیق حکم
۱۵۱	۳. تعلیق و تعویق مجازات جرم قاچاق
۱۵۱	۴. جرائم مواد مخدر اطفال
۱۵۳	۵. محکومیت‌های مالی جرم مواد مخدر
۱۵۴	۶. ارتکاب جرم در مدت تعلیق
۱۵۶	۷. تخفیف در جرم مواد مخدر
۱۵۶	۸. نوع مجازات ابطال گذرنامه و ممنوع الخروجی
۱۵۷	۹. نوع مجازات ضبط خودروی حامل مواد مخدر به نفع دولت
۱۵۸	۱۰. قاعده جمع مجازات‌ها
۱۵۹	۱۱. جرائم قابل گذشت و غیرقابل گذشت
۱۶۰	۱۲. تعدد جرم در مواد مخدر
۱۶۱	۱۳. تعدد جرم در جرائم مواد مخدر
۱۶۳	۱۴. تناسب مجازات در صورت تعدد جرم
۱۶۴	۱۵. تعیین مجازات در فرض تعدد و تکرار جرم
۱۶۵	۱۶. مجازات معاون جرم اعدام در مواد مخدر
۱۶۶	۱۷. نحوه اعمال مجازات مرتکب جرم مواد مخدر در خصوص تعدد جرم
۱۶۶	۱۸. نحوه اعمال مجازات و رعایت تناسب در صورت تکرار جرم مواد مخدر
۱۶۷	۱۹. چگونگی تعیین مصداق قاچاق مواد مخدر با توجه به عدم ارائه تعریف قاچاق توسط قانون

۱۶۸ چگونگی تعیین مجازات به نوجوانان زیر ۱۸ سال مرتکب جرائم مواد مخدر
۱۶۹ حبس بدل از جزای نقدی در قانون مبارزه با مواد مخدر
۱۷۱ ارتکاب به جرم سرقت در زمان تعلیق مجازات استعمال مواد مخدر
۱۷۲ چگونگی اعمال تخفیف در جرائم مواد مخدر
۱۷۳ مجازات ابطال گذرنامه در خصوص مرتکبین قاچاق مواد مخدر
۱۷۴ اقدام به جرح عمدی در حین دستگیری به جرم حمل مواد مخدر
۱۷۶ اقسام و درجه بندی مجازات های تعزیری در مواد مخدر
۱۷۷ تخفیف در جرائم مواد مخدر
۱۷۷ نحوه اجرای مقررات تعدد جرم در خصوص مجازات جرائم مواد مخدر
۱۷۹ چگونگی نحوه اعمال مجازات مرتکب مواد مخدر در صورت تعدد جرم
۱۸۱ منظور از قاچاق مواد با توجه به ماده ۱۷ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر الحاقی ۱۳۸۹ ..
۱۸۲ نحوه تشخیص مصداق «قاچاق عمده»
۱۸۴ نحوه اجرای احکام در خصوص تعدد جرم با توجه به تغییر قانون
۱۸۷ مقررات مربوط به تکرار و تعدد جرم در خصوص مواد مخدر با توجه به تصویب مجازات جدید
۱۸۸ چگونگی اعمال تعلیق و تبدیل مجازات در جرائم مواد مخدر
۱۸۹ چگونگی اعمال حبس بدل از جزای نقدی و تخفیف مجازات در جرائم مواد مخدر
۱۹۱ جرائم قاچاق مواد مخدر در قوانین و مقررات
۱۹۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن
۲۱۴ آیین نامه اجرایی اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر
۲۲۸ قانون اصلاح ماده ۲۹ قانون مبارزه با مواد مخدر
۲۳۰ صلاحیه قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر
۲۳۷ منابع و مأخذ

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی‌تردید تنها منبع آموزش عملی و کالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعواي... در رویه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آرای اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هرکدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هرکدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در پر بار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک‌هزار و سیصد و نود و شش

فصل اول

معرفی جرائم قاچاق مواد مخدر

مبحث اول: روند عمل رسیدگی به جرم در دادسرا و دادگاه

برای رسیدگی به هر عنوان مجرمانه، مراحل چهارگانه‌ای وجود دارد که شاکی باید ضمن آگاهی از این مراحل اقداماتی که به وی مربوط و منتسب می‌باشد را انجام داده تا شکوائیه وی ثبت و انجام تحقیقات، تعقیب، رسیدگی، صدور حکم و اعمال مجازات فراهم گردد.

گفتار اول: تنظیم شکوائیه و مراجعه به دادسرای صالح

اولین اقدام شاکی برای اعلام جرم و تظلم خواهی تنظیم شکوائیه می‌باشد چرا که مطابق ماده ۶۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ یکی از جهات قانونی برای شروع به تعقیب، شکایت شاکی یا مدعی خصوصی است. البته اگر جرم جنبه عمومی داشته باشد اقامه دعوا و تعقیب متهم از این جنبه از وظایف دادستان محسوب می‌شود.

الف) نحوه تنظیم شکوائیه و شرایط آن: به تکلیف ماده ۶۸ قانون آیین دادرسی کیفری شاکی یا مدعی خصوصی می‌تواند شخصاً یا توسط وکیل شکایت کند. در شکوائیه موارد زیر قید می‌شود.

۱. نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تابعیت، مذهب، شماره شناسنامه، شماره ملی، نشانی دقیق و در صورت امکان نشانی پیام نگار (ایمیل)، شماره تلفن ثابت و همراه و کد پستی شاکی؛

۲. موضوع شکایت، تاریخ و محل وقوع جرم؛

۳. ضرر و زیان وارده به مدعی و مورد مطالبه وی؛

۴. ادله وقوع جرم، اسامی، مشخصات و نشانی شهود و مطلعان در صورت امکان؛

۵. مشخصات و نشانی مشتکی عنه یا مظنون در صورت امکان؛

قوه قضائیه مکلف است اوراق متحدالشکل مشتمل بر موارد فوق را تهیه کند و در اختیار مراجعان قرار دهد تا در تنظیم شکوائیه مورد استفاده قرار گیرد. عدم استفاده از اوراق مزبور مانع استماع شکایت نیست.

بعد از تنظیم شکوائیه شاکی باید از دو جهت تمبر باطل نماید:

۱. تمبر از بابت تصدیق اوراق پیوستی: همزمان با تنظیم شکوائیه باید شاکی تمامی اسناد و مدارک و ادله مکتوب خود را پیوست شکوائیه نموده و این اسناد را به تکلیف بند ۱۷ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین باید با پرداخت مبلغ «۵,۰۰۰ ریال» مصدق نماید.

۲. تمبر هزینه شکایت کیفری: باید با مراجعه به واحد تمبر در دادسرای مربوطه مطابق بند ۴ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین با پرداخت مبلغ «۵۰,۰۰۰» تمبر از بابت هزینه شکایت ابطال نماید.

ب) تقدیم شکوائیه به دادسرای صالحه: بعد از تنظیم شکوائیه، دومین اقدام شاکی تقدیم این عرض حال به دادسرای صالح برای رسیدگی می‌باشد.

مستفاد از ماده ۱۱۶ قانون آیین دادرسی کیفری سلسله مراتب صلاحیت دادسراهای برای رسیدگی به جرم به شرح ذیل می‌باشند

۱. دادسرای محل وقوع جرم: اصل و قاعده این است که شاکی باید ابتداً شکوائیه خود را به دادسرای محل وقوع جرم تقدیم نمایند.

۲. دادسرای محل کشف جرم یا دستگیری متهم: اگر محل وقوع جرم مشخص نباشد، شکوائیه به دادسرای تقدیم می‌شود که جرم در حوزه آن کشف شده یا متهم دستگیر شده است.

۳. دادسرای محل اقامت متهم: به هر دلیلی اگر محل وقوع جرم مشخص نباشد یا جرم کشف نشده یا متهم دستگیر نشود شکایت به دادسرای محل اقامت متهم تقدیم خواهد شد.

ج) تحویل شکوائیه به معاونت ارجاع: شاکی بعد از ابطال تمبر و مصدق نمودن تمام اوراق کپی، شکوائیه خود را در دادسرا به قسمت معاونت ارجاع تقدیم می‌کند. معاون

ارجاع پس از بررسی پرونده در صورت نبودن مانع (رعایت صلاحیت ذاتی و محلی و هزینه و ابطال تمبر) ممکن است با توجه به رویه موجود، اقدام به ارجاع پرونده به کلانتری مربوطه و یا یکی از شعبات بازپرسی یا دادیاری نماید که هر دو حالت را بررسی می‌کنیم:

۱. ارجاع پرونده به کلانتری مربوطه: در این حالت قبل از ثبت پرونده در دادسرا پرونده به کلانتری که جرم در حوزه آن اتفاق افتاده یا در حوزه آن کشف شده یا متهم در حوزه آن دستگیر شده ارجاع داده می‌شود تا تحقیقات لازم توسط کلانتری مربوطه انجام شود.

در این صورت شاکی باید با توجه به محل ارتکاب جرم یا کشف آن به کلانتری مربوط به قسمت (معاضدت قضائی) مراجعه کرده و پس از دستور رئیس بخش مربوطه شکوائیه خود را به قسمت ثبت رایانه تحویل نماید.

پس از ثبت شکوائیه باید آن را در اختیار یکی از ضابطین دادگستری که در آن محل (معاضدت قضائی) مشغول به کار هستند قرار دهد تا اطلاعات و تحقیقات دستور داده شده توسط ضابطین دادگستری مربوطه انجام گیرد و پرونده دوباره به دادسرا ارجاع داده شود.

۲. ارجاع پرونده به یکی از شعب دادیاری یا بازپرسی: در این حالت شاکی پس از تحویل شکوائیه از معاونت ارجاع باید به دادیاری یا بازپرس مشخص شده که قسمت پایین شکوائیه نوشته می‌شود، مراجعه کرده تا پرونده در آن شعبه ثبت گردد. البته ممکن است قبل از ثبت شکایت بازپرس یا دادیار محترم دستوراتی برای انجام تحقیقات مقدماتی برای کلانتری مربوطه صادر نماید که در این صورت شخص باید به کلانتری مربوطه مراجعه نماید و اقداماتی که در حالت اول شرح داده شد را انجام دهد.

د) اخطاریه و تعیین جلسه در شعب دادیاری یا بازپرسی

بعد از برگشت پرونده از کلانتری یا آگاهی مربوطه مدیر دفتر شعبه پس از تحریر کلاسه پرونده روی پوشه و بررسی اسناد و مدارک پیوست در صورتی که پرونده را کامل ببیند فوراً پرونده را در اختیار شعب رسیدگی کننده قرار خواهد داد.

۱. **پرونده از نظر شعب رسیدگی کننده کامل است:** بازپرسی یا دادیاری رسیدگی کننده دستور تعیین وقت رسیدگی (به ساعت- روز- ماه- سال) به همراه علت حضور را به مدیر اعلام و مدیر ضمن صدور اخطاریه‌ای و تحویل آن به واحد ابلاغات قضائی یا کلانتری مربوط وقت جلسه رسیدگی را به طرفین یا وکلای آنان ابلاغ می‌کند. در اخطاریه باید حتماً علت حضور متهم به همراه نتیجه عدم حضور و حق داشتن وکیل باید قید شود.

۲. **پرونده از نظر شعب رسیدگی کننده ناقص است:** اگر تحقیقات ناقص باشد یا نیاز به تحقیقات یا استماع شهادت شهود باشد یا ارجاع امر به کارشناسی نیاز باشد پرونده مجدداً به دستور مقام قضائی حسب مورد به کارشناسی یا کلانتری یا آگاهی مربوطه ارجاع می‌شود تا دستورات قضائی به سرانجام برسد.

ذ) رسیدگی در شعبه بازپرسی و دادیاری حسب مورد

اگر اخطاریه تشریفات قانونی ابلاغ را داشته باشد پرونده معد برای رسیدگی است حضور و عدم حضور شاکی یا متهم مانع رسیدگی نیست، مگر در موارد خاص که از حوصله بحث ما خارج است.

مقام رسیدگی کننده بعد از استماع اظهارات حاضرین و بررسی اسناد و مدارک موجود در صورتی که نیاز به تحقیقات دیگری نباشد پس از اخذ آخرین دفاع از متهم به شرح ذیل رأی صادر نمایند.

۱. صدور قرار منع تعقیب یا موقوفی تعقیب: در صورتی که عمل جرم نباشد یا عمل ارتكابی منتسب بر متهم نباشد قرار منع تعقیب صادر خواهد کرد ولی اگر متهم فوت کند یا شاکی در جرائم قابل گذشت اعلام گذشت نماید یا جرم مشمول عفو یا مرور زمان یا فسخ قرار گیرد یا موضوع اعتبار امر مختومه داشته باشد به تکلیف ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری بازپرس قرار موقوفی تعقیب صادر خواهد کرد. این قرار ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ پس از تأیید دادستان یا دادیار اظهارنظر قابل اعتراض در دادگاه صالحه از سوی شاکی می‌باشد.

۲. صدور قرار جلب به دادرسی: بازپرس یا دادیار محترم در صورتی که با بررسی محتویات پرونده و تحقیق و استنتاج از اصحاب دعوا و شهود آنان معتقد به تحقق جرم باشند و شرایط مندرج در بند یک را احراز نمایند باید قرار جلب به دادرسی صادر نمایند این قرار به دادستان اعلام و دادستان در صورت موافقت بر اساس آن کیفرخواست صادر می‌کند.

گفتار دوم: ارجاع پرونده به دادگاه بدوی و تعیین وقت رسیدگی

بعد از صدور کیفرخواست پرونده به دادگاه صالح حسب مورد دادگاه عمومی (کیفری یک یا دو) یا انقلاب یا نظامی ارجاع می‌شود و پس از ثبت در دفتر کل و ارجاع به یکی از شعب پرونده به نظر قاضی شعبه رسیده و ایشان در صورت کامل بودن پرونده دستور تعیین وقت و ابلاغ جلسه رسیدگی به اطراف شکوائیه را خواهد داد و در صورت ناقص پرونده دستور برگشت پرونده به دادسرا با قید موارد نقص تحقیقات را خواهد داد. بعد از اینکه جلسه رسیدگی به اصحاب دعوا یا وکلای آنان ابلاغ شد در زمان تعیین شده جلسه رسیدگی تشکیل و اسناد و مدارک موجود مجدداً مورد بررسی قرار می‌گیرد ممکن است دوباره از گواهان گواهی شود النهایه دادگاه بدوی صالحه به شرح ذیل تصمیم‌گیری می‌کند.

۱. **صدور حکم برائت:** اگر اسناد و مدارک را کافی برای تحقق جرم ندانست یا به هر علتی وقوع یا انتخاب جرم را به متهم احراز نکرد، حکم برائت صادر خواهد کرد که این حکم از سوی شاکی ظرف مهلت ۲۰ روز برای اشخاص مقیم ایران و ظرف مهلت دو ماه برای اشخاص خارج ایران قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر استان می‌باشند.

۲. **صدور حکم محکومیت:** اگر محکمه با بررسی اوراق پرونده و اظهارات شهود و اسناد موجود معتقد به ارتکاب جرم از سوی متهم باشد وی را حسب مورد به مجازات قانونی جرم محکوم می‌کند. این رأی از تاریخ ابلاغ از سوی محکوم علیه ظرف بیست روز برای اشخاص مقیم ایران و دو ماه برای اشخاص خارج ایران قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر می‌باشد.

گفتار سوم: ارجاع پرونده به دادگاه تجدیدنظر و تعیین وقت رسیدگی

با اعتراض هر یک از اصحاب دعوا (شاکی یا مشتکی عنه) پرونده به دادگاه تجدیدنظر استان محل وقوع جرم ارسال می‌گردد، بعد از ارسال در دفتر کل ثبت و النهایه به یکی از شعب برای رسیدگی به تجدیدنظرخواهی ارجاع می‌شود که مجدداً در آنجا نیز ثبت می‌گردد.

اگر حکم بر محکومیت متهم صادر شده باشد به تکلیف مقررات جدید قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ جلسه رسیدگی حضوری برای دادگاه تجدیدنظر رسیدگی کننده الزامی است و الا بدون حضور اصحاب دعوا به تجدیدنظرخواهی رسیدگی و تصمیم قطعی می‌گیرد و این رأی به اصحاب دعوا ابلاغ می‌گردد.

گفتار چهارم: اجرای حکم در دادسرای محل وقوع جرم

در صورتی که رأی قطعی مبنی بر محکومیت متهم صادره شده باشد، پرونده برای اجرا به واحد اجرای احکام کیفری در دادسرای محل وقوع جرم ارجاع می‌شود و این دادسرا حسب مقررات مندرج در مواد ۵۲۹ الی ۵۵۸ قانون آیین دادرسی کیفری حکم را اجرا خواهند کرد.